

DİŞ HEKİMLİĞİNDE İNFEKSİYON KONTROL HEMŞİRELİĞİ

Hem. Filiz ARIK
O.M.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi

İngiltere'ye dönünce sağlık istatistik yöntemlerinin kurucusu kabul edilen Farr ile işbirliği yapmıştır. Yazdığı '*Notes On Hospitals*' adlı kitabında askerler arasındaki ölüm oranının aynı yaşlardaki sivilere göre ~4 kat daha yüksek olduğunu ve hastanenin büyüklüğü ile paralel olarak arttığını göstermiştir.

Nightingale; hastanelerdeki hijyen ve bakım koşullarının iyileştirilmesini, hastanedeki ölümlerin kesin bir bildirim kuralına bağlanmasını ve bu konudaki kayıtların servis hemşiresi tarafından tutulmasını önermiştir.

1959 yılında ilk enfeksiyon kontrol hemşiresi İngiltere'de resmen atanmıştır.

Ülkemizde ise ilk enfeksiyon kontrol komitesi
1984 yılında, Prof. Dr. Erdal Akalın
öncülüğünde Hacettepe Tıp Fakültesi'nde
kurulmuştur.

• **Diş hekimliğinde enfeksiyon kontrol hemşireliği**

**İnfeksiyon Kontrol
Hemşireliği**

• **Profesyonel nitelikler**
• **Kişisel nitelikler**

1- Profesyonel nitelikler

- Yüksekokul veya fakülte mezunu olmak
- İnfeksiyon kontrol komitesinin amaçlarını özümsemiş olmak
- Kişiler arası iletişim ve eğitim becerilerine sahip olmak

- Ekip bilincine sahip olmak
- İnfeksiyon kontrol programlarının düzenlenmesi, uygulanması ve değerlendirmeler konusunda yönetim becerilerine sahip olmak

2- Kişisel nitelikler

- Demokratik ve otokratik davranış sergileyecek yaşam ve meslek felsefesine sahip olmak
- Dinamik bir yapıya sahip olmak
- Liderlik vasfı taşımak

- Temsil ettiği hemşirelik mesleğine örnek teşkil etmek
- İyi bir eleştirmen olmak, eleştiriye açık olmak
- Mesleki gelişmeleri takip etmek ve yeniliklere açık olmak

İnfeksiyon kontrol hemşiresinin temel sorumlulukları

- Hastalarda, personelde veya kullanılan gereçlerdeki olası infeksiyon tehlikelerini mümkün olduğunca çabuk belirlemek
- Sürveyans verilerini toplamak
- İnfeksiyon kontrol önlemlerinin hastane politikasına uygun olarak yürütülmesini kontrol etmek
- Hekim, hemşire ve diğer yardımcı personelin infeksiyon kontrolü alanındaki bilgi eksikliğini sürekli eğitim programları ile gidermek

DİŞHEKİMLİĞİNDE İNFEKSİYON KONTROL HEMŞİRELİĞİNİN POTANSİYEL ROLÜ

?

**GÜVENLİ VE GERÇEKÇİ İNFEKSİYON KONTROLÜ
UYGULAMASI NASIL OLMALIDIR?**

GENEL İLKELER →

- ✓ Tüm dental ekip tam bir işbirliği anlayışı ile çalışmalı
- ✓ Ekibin her düzeydeki elemanı rolünü eksiksiz yerine getirmeli
- ✓ İşleyiş düzenli olarak monitorize edilmeli ve hem klinik platformlarda hem de özel toplantılarda tartışılmalı

- ✓ Her uygulama infeksiyon kontrol protokolünde yazılı olarak yer almalı ve ekipteki herkes dilediğinde bu protokole ulaşabilmeli
- ✓ Hastanın değerlendirilmesi, kabulü, güveninin sağlanması ve gizliliğin korunması sağlanmalı

**Dış Hekimliğinde İnfeksiyon Kontrolü
İle İlgili Çalışmaların Ana Başlıkları**

1. İnfeksiyon kontrol eğitimi
2. Enstrüman ve ekipmanların dekontaminasyonu
  - ✓ Sterilizasyon öncesi temizleme
  - ✓ Sterilizasyon, dekontaminasyon
  - ✓ Yüzey temizliği ve dezenfeksiyon

3. Atık yönetimi
4. Personel koruması
  - ✓ İnokülasyon zedelenmelerinin yönetimi
  - ✓ Koruyucu bariyer uygulamaları
    - El koruması
    - Göz koruması
    - Yüz koruması ve maske kullanımı

1. İnfeksiyon kontrol eğitimi

Dental sağlık çalışanları infeksiyon kontrolü ile ilgili tüm ayrıntılar hakkında bilgilendirilmiş olmalıdır.

Bu bilgilendirme;

- ✓ Eğitim toplantıları,
- ✓ Kurum içerisine asılacak olan uyarı levhaları ve işaretler ,
- ✓ Kurum çalışanlarına dağıtılacak bilgilendirici broşürler ve yazılı metinler yoluyla gerçekleştirilmelidir.

- ✓ Eğitime dönük yıllık faaliyetlerin planlanması
- ✓ Eğitime dönük yazılı ve görsel materyallerinin oluşturulması, güncellenmesi ve dağıtılması
- ✓ Eğitimlerin farklı çalışan gruplarına uygulanması
- ✓ Günlük infeksiyon kontrol sürecindeki eğitim eksikliğinden kaynaklanan eksikliklerin saptanması ve bu eksiklikleri gidermeye dönük eğitim politikalarının oluşturulması

2. Enstrüman ve Ekipmanların Dekontaminasyonu

Dezenfeksiyon-sterilizasyon sürecinde infeksiyon kontrol hemşiresinin rolü ne olmalıdır?

3. Atık yönetimi

Tıbbi atıkların toplanma ve transfer kuralları yazılı olarak saptanmış olmalı ve uygulayıcı personelin eğitimi, denetlenmesi infeksiyon kontrol hemşiresince, komitenin diğer yeleri ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilmelidir

4. Personel koruması

- ✓ Aşılama,
- ✓ Koruyucu bariyerlerin doğru kullanımının sağlanması
- ✓ İnokülasyon zedelenmelerinin yönetimi

A. Aşılama: Bütün klinik çalışanları yaygın infeksiyon ajanlarına karşı aşılanmalıdır (Özellikle hepatit B infeksiyonuna karşı aşılanmak kritik önem taşır)

B-Koruyucu bariyerlerin kullanımı:

İnfeksiyon kontrolünde doğru eldiven kullanımı, yüz maskesi ve koruyucu gözlük kullanımı çapraz infeksiyonun önlenmesi açısından çok kritiktir.

C. İnokülasyon zedelenmelerinin yönetimi:

İnokülasyon zedelenmesi: Kontamine objelerin cilt bütünlüğünü bozması, mukoz membran ve göz ile temasıdır.

- ✓ Zedelenme sonrasındaki takip süreci standardize edilmelidir (lokal önlemler, çalışanın serolojik durumunun belirlenmesi, konsültan olarak saptanmış bir mikrobiyoloji uzmanının çalışanı değerlendirilmesi vb.)
- ✓ Yaklaşım hızlı ve doğru olmalıdır.

Olası bir bulaş ve kazadan sonrası danışmanlık yapılması ve çalışanların temel bilgilerle donatılıp bilgilerinin güncellenmesi konularında da ilk başvurulacak kişi enfeksiyon kontrol komitesi hemşiresidir.

